

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Hirdetések árszabás szerint
TELEFON 14 SZ.

Főmunkatársak
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK

Megjelen vasárnap
Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K

Az ipari bíraskodás.

Az ipartörvény új tervezete az iparos és alkalmazottja közötti munkaviszonyok bírói védelmét is reform tárgyává teszi. A legutóbbi két évtized alatt az iparos és munkás közti viszonyban lényeges változás állott be, amely, bírói védelmének újabb szabályozását teszi elkerülhetetlenné. Erre való tekintettel a külföldi törvényhozások is sokat foglalkoznak ennek a védelemnek reformjával, de kevés törvényhozás van, amely annak oly kimerítő, az egész anyagot felölelő szabályozását tartalmazná, mint az új ipartörvény tervezete. Az ipari munka ma két irányban igényel védelmet: egyénileg és tömegesen. Ennek az utóbbinak útján a munkásosztály a saját gazdasági helyzetének javítását akarja kivívni. Ez a tömeges védelem azonban ma még csak kialakulóban van, a törvényhozások a munkaadó és munkásosztály közötti nagy küzdelemnek behatása alatt csak most tesznek kísérleteket szabályozása iránt. Az most a kérdés, hogy e két irányú védelem céljából minő legyen a bírósági szervezet és eljárás?

A kérdés megoldásánál abból kell kiindulnunk, hogy a mai bírói védelem,

a mult időkhöz viszonyítva, a tökély igen magas fokán áll, s így az a kérdés, hogy az igazi munka bírói védelmére miért van szükség különös bírósági szervezetre és eljárásra? Ennek okai a következők: Az iparos és alkalmazottja közti munkaviszonyból eredő perben az ipari viszonyoknak oly nagy foku ismerete szükséges, aminővel a jogász szakbírók rendszeren nem bírnak. Továbbá ezek az ügyek olyan gyors elbírálást igényelnek, aminőt a rendes bíróságok alig képesek nyújtani. Ez teszi szükségessé, hogy elbírálásuk az ipari osztályból vett bírókra bízassék. Minthogy azonban a munkaadó és munkásosztály közötti nagy gazdasági ellentétből fogva elbírálásuk csupán az előbbinek vagy csupán az utóbbinak köréből vett bírókra nem bízható, mert ez a pártatlanságot nagy mértékben veszélyeztetné, az újabb törvények elbírálásukra egy bíróságot szerveznek, amelyekben ez a két osztály egyenlő képviselést nyer. Sőt most éppen arra fektetik a fősúlyt, hogy ez az egyenlő érdekképviselés az ipari bíróság szervezetében minél teljesebben legyen biztosítva. Erre törekszik a szervezet is.

A most fennálló iparbíróságaink szervezetében ezek a szempontok még

nincsenek teljesen keresztülvive. Ma kétféle ipari bíróságunk van: az elsőfoku iparhatóság és az ipartestületek békéltető bizottságai. Az iparos és munkáselem csak az utóbbiakban nyer képviselést. Ezek a bíróságok, de különösen a kezdetleges eljárás, amely szerint az ügyeket elintézik, már nem kielégítő, ennél fogva a tervezet az ipari bíróságokat egészen új alapon szervezi. E szerint minden törvényszék mellett és ezenfelül belátás szerint nagyobb forgalmu járásbírók mellett is, lesznek ipari bíróságok. Ezek a bíróságok a törvényszék, illetve a járásbírók egyik bírójának elnöke alatt két iparos és két munkásból álló tanácsban fognak eljárni. Fölöttük második és utolsó fokon a törvényszék, minden laikus elem kizárásával, fogja a joghatóságot gyakorolni.

Az alap gondolat, amelyen ez a szabályozás nyugszik, hogy t. i. az ipari bíróság vezetése szak-jogász kezébe legyen letéve, kétségkívül tökéletesebb bírósági szervezet nem fogja kielégíteni az ipari bíraskodás legelemibb követelményeit: az olcsóságot és gyorsaságot. Ennek elérésére különösen arra lesz szükség, hogy az ipari bíróság tagjainak számát leszállítsuk és sokkal jobb ipari bíróságot szervez-

A verkli.

A külvárosi kis földszintes ház udvarán az asszonyok már nagyon türelmetlenül várták férjüket. Dél volt. Az egyik asszony pedig, aki rendszeren utoljára szokott a főzéssel végezni, ép most szűrte le a levest. Ez egyszer ő sem késett s így van rá kilátás, hogy az udvar csendjét semmiféle lármára, veszekedésre nem zavarja meg. Az asszonyok egynémelyike a konyha ajtóban áll s türelmetlenül tekintget a kapu felé.

Asztalos István felesége pedig dühében tépegeti már a köténye sarkát s mikor már sehogy sem tudja magát türtöztetni odaszól a szomszédságba.

— Aztán siessen az ember a főzéssel, de hol a fészkes fenébe vannak, mert hiszen egyse gyűn?

Abban a pillanatban fordul be a kapun a szomszéd asszony férje. Derék, szálas ember, fekete tömött bajuszsal. Kis rövid száru pipáját a kezében tartva siet végig a keskeny, de hosszan elnyúló udvaron s köszönget jobbra balra az ajtóban várakozó asszonyoknak.

Asztalosné oda is szól hozzá, amikor elmegy mellette:

— Nem látta valahol férjemet, Vancsik úr?

— De láttam jönnek már utánam.

Asztalosné fogja magát s ki szalad a kapu elé, de már akkor egymásután sietnek befelé az éhes férjek.

Néhány másodperc múlva déli csend van az udvarban s csak néha hallani egy-egy porcellán tányér vagy kanál csörömpölését.

A szegény ember igen hamar végez az ebédjével, sem ideje, sem enni valója nincs hozzá, hogy sokáig elhúzódjék az ebéd nála. Az egy óras ebéd időt úgy osztja meg, hogy abból még egy félóra pihenésre is jut s a mikor a kanalat leteszi, előveszi a pipáját s kívül a küszöbre vagy ha nagyon alacsony a földszintjétől kihozza a „sámlit“ ráül egy kéjes sóhajtással s élvezi az arany szabadságot egy fél óráig.

Az ebéd csakhamar véget ért s a férfiak követve a régi szokást egyenként lassan-lassan elfoglalták helyüket a küszöbön. Az apró gyerekek is összeverődtek az udvar közepén s várták a verklit, melynek ütemes dallamát már át lehetett hallani a szomszédból. Az asszonyok meg bent elmosogattak.

Néhány perc múlva recsege nyílik a kapu s dübörögve dülök be a verkli; az apró gyereksereg körül fogja és felhangzik az isteni muzsika, a kicsinyek egynémelyike táncra is kerekedik, ott tippeg egy két esztendő kis lányka és a muzsika az ő verét is nyugtalanságra ingerli, egy helyben emelgeti olyan szent bárgyúsággal apró kis lábcskáit, mintha csak kitanították volna rá, pedig senki sem tanította, ő maga kitalálta.

Az asszonyok is félre teszik a mosogató rongyot és odaállnak az ajtófélfának neki támaszkodva, ha nem szégyenlenék, úgy felgyűrt kézzel még táncra kerekednének. De hétköznap a férjek is lomhák és unat-

masak, még vasárnap inkább rá lehet őket szedni ilyen bolondságra.

És ebben a gyönyörű ebédutáni idillben belesüvölt a malom kürtje és a gyár sipja, hogy:

— Munkára, egy óra van!

Az emberek lassan, kedvetlenül felszedelődtek a küszöbről s ki-ki fáradt szomorúsággal megcsókolja a kis gyermekét s elindul a munkára.

Csak Asztalos nem mozdul, ott ül a küszöbön, fejét rátámasztja kérges tenyerére s hallgatja a verklit. A felesége unszolja is már.

— Erigy, elfújták az egyet. Megbűntetnek.

— Ráérek nem megyek.

— A Vancsik is elment meg a többiek, nincs már itt senki.

— Mi közöm máshoz? Akkor megyek amikor akarok.

— Jól van, a te bajod.

Ez alatt a verkli belekezdett az utolsó darabba; a Marseillaisba.

Asztalos e nótá hallatára felegyenesedett, a szeméi izzó tűzben égtek s úgy érezte, hogy ez az induló neki szól, aki gyűlöli a rabszolgaságot, aki mindent gyűlöli ami a „muzsáj“-hoz van kötve.

Olyan diadalmasan állt ott az ajtóban az öntudatos ember, hogy a szabadság vágy örök szimbólumát jelképezhette volna.

— Menj már fiam.

Erre ő tajtékzó dühvel földhöz vágta kis pipáját s odaordított az asszonynak:

— Nem megyek; Ma nem dolgozom!

zünk, mint amennyit a tervezet hoz kilátásba. Sőt arra is kell módot nyújtani, hogy bizonyos esetekben az ipari bíróság vezetője a pert egyedül elbírálhassa.

Az ipari munka egyéni bírói jogvédelmét nagy mértékben befolyásolják a munkásmozgalmak. A munkásosztály ma már nem fektet nagy súlyt arra, hogy a munkás megkapja azt, ami őt az izoláltan kötött szerződése alapján a munkaadóval szemben megilleti. Ami az ő lelki világát betölti, ez az, hogy a munkásosztály minden tagjának gazdasági helyzete minél kedvezőbbé váljék. Ez pedig csak törvényes fellépéssel érhető el, amelynek legerősebb megnyilatkozása a sztrájk. Ez a tömeges fellépés előidézte az ellenhatást a munkaadók szervezkedését, amelynek szintén igen erős megnyilatkozása a munkások kizárása. Ezek a jelenségek, az egyik ép úgy mint a másik, gazdaságilag rendkívül károsak, amelyek megelőzése, illetve elhárítása a legfontosabb törvényhozási feladatok közé tartozik.

A jelenlegi jog e részben alig nyújt valamit, ellenben a tervezet ezen bajok ellen igen kimerítő szabályozást tartalmaz. Idevonatkozó rendelkezései, valamennyi közt a legfontosabbak, róluk azonban határozott véleményt mondani ma még alig lehet. A tervezett sztrájkok és munkáskizárások esetében a bírói eljárás vezetését, az iparbíróság elnökének kezébe teszi le, aki elnöke, annak a felerészben munkaadókból, felerészben pedig munkásokból álló tanácsnak, amely hivatva van itélni a sztrájk, illetve kizárás kérdésében. Ennek a bíróságnak az ítélete azonban a felekre nézve nem kötelező, hatálya attól függ, hogy az érdekelt felek elfogadják. Ezen bíróság helyett különben a felek választott bíróságban is megállapodhatnak. Bizonyos közérdekű vállalatoknál kitört sztrájk és munkáskizárás esetében egy az illető táblai elnök vezetése alatt megalakult vegyes bíróság gyakorolná a bíraskodást, amelynek az ítélete a felekre már kötelező is lenne. Végül pedig általános munkaszerződésekből — kollektív szerződések — eredő perekben a tervezet az egyéni perekben ítélő ipari bíróságot ruhazza fel a joghatósággal.

A tömeges bírói jogvédelemnek ez a szervezete egészben véve helyes, sikere azonban attól függ, vajjon a magánjogi alap, amelyre támaszkodik, beválik-e, s amelyről, mint fentebb érintve lett, ma még nem lehet határozott ítéletet mondani. Annyi azonban mégis kétségtelen, hogy a terv ennek az anyagnak szabályozásában igen nagy mérsékletet és körültekintést tanúsít, minden érdeklél számul, s így mindenesetre alkalmas arra, hogy a törvényhozási szabályozás alapjául szolgáljon.

HIREK

— **Kula község** képviselőtestülete folyó hó 7-én látogatott közgyűlést tartott, melyen a főszolgabírónak új járási beosztás és székhely létesítése iránti átiratára elhatározta a képviselőtestület, hogy továbbra is kívánja a járási székhelyet megtartani, mert Kula,

emberemlékezet óta járási székhely. Itt van a járásbíróság, telekkönyv, adóhivatal, közjegyzőség, csendőrség és pénzügyőrség. Itt van a sörház, melyhez újabb időkig 32 község tartozott. A kulai vásárok még a távolkeletről is látogattnak. Az ipar és kereskedelem terén is Kula előbbre van mint a kerületbeli községek. — A hivatalok mind saját házaikban vannak jól elhelyezve. A tisztviselők egy része saját házzal bír és a bérben lakók is aránylag elég olcsón laknak Kulán. A kulai piac a legelőcsőbb az egész kerületben és semmiféle ok nincs arra, hogy Kula megszűnjék járási székhely lenni. Javasolja a képviselőtestület, hogy az egész járás a mostani beosztásban megmaradjon, mert mindegyik község vasuton és műton a legrövidebb idő alatt Kulával közlekedhetik. És éppen a könnyebb vasuti közlekedés miatt kívánja: hogy Pincéd és Ursztiván községek a kulai járáshoz csatoltassanak, mert ezen községek vasuttal könnyebben jöhetnek Kulára, mint a mostani járási székhelyeikre. — Az úrbéri és Récei Dezső-féle alapítványi levelek a belügyminister által kívánt pótlásokkal el lettek látva. — A Czucz-féle alapítvány képező ház, a községi csendőrlaktanya, valamint a kórházi 3 hold föld örökáron való eladása elhatározott és szeptember 7-én tartandó újabb közgyűlésen másodsor lesz napirendre tűzve. — Manhold Pál aljegyző, betegség folytán állásától felmentett és állása betöltése iránt az előljáróság fog intézkedni. Egyben, Manhold Pálné kérelmére 30 K havijegydíj szavaztatott meg, beteg férje eltartására. — A lapos-kaszáló felszántható része bérbe fog adni és a legelő rész után legelő adót fognak kivetni. — Milla és Neszt tanítók segélyezése tárgyában leérkezett közl. bizotts. határozat ellen felebbezést fognak beadni a vallásügyi miniszterhez.

— **Meghívás.** A kulai önkéntes tűzoltóegylet augusztus 20-án a Zöldkertben a bajtársi pénztár javára nyári táncmulatságot rendez, melyre tisztelettel meghívja a parancsnokság. Kezdeté este 8 órakor. Beléptidij személyenként 1 K. Tűzoltók és családtagjaik beléptidiját nem fizetnek. Fölülfizetéseket köszönettel fogad és a helyi lapban nyugtáz a parancsnokság.

— **Áthelyezett segédtanfelügyelők.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Lázár Károly bácsbodrogmezei és Pető János trencsénmezei segédtanfelügyelőket kölcsönösen áthelyezte.

— **Jegyzőválasztás.** Dernye község képviselő testülete f. hó 6-án Szemző Károly főszolgabíró elnöklete alatt Nagy Aladár bácsi I. aljegyzőt választotta meg községi jegyzővé. Az állásra 18-an pályáztak. A szavazatokból 18 esett Nagy Aladárra, 12 Ivenc János helyettes jegyzőre. A választás példás rendben folyt le, ami nagyrészt Szemző főszolgabíró tapintatos és körültekintő működésének tulajdonítható.

— **Az első cservenkai országos vásárt** e hó 30 és 31-én tartják meg; állatok felhajtása meg van engedve.

— **Esküvő.** Dr. Barta Félix újvidéki ügyvéd e hó 5-én esküdött meg Salzberger Irma urleánnyal Jánosházán.

— **A zentai iskolák államosítása.** Zentáról írják: A zentaiaknak egy régi vágyát teljesítette a kormány. Állami kezelésbe kerülnek az összes zentai népiskolák. Már megkapták a tanítók is állami tanítókká való kinevezésüket.

— **Szabad liceum Ujverbáson.** A belügyminiszter az ujverbázi szabad liceum alapszabályait jóváhagyta.

— **Adóhivatal Apatinban.** Apatinban mozgalom indult meg az iránt, hogy állami adóhivatalt kapjanak, mit tekintve a község nagyságát és gazdagságát meg is érdemelne. A mozgalom élén a községi ügybuzgó bírája áll. Helyiséget most az új városházában kaphatna.

— **Az óverbázi ifjúsági társaskör** műkedvelő előadásán még felülfizetni sziveskedtek Klein Károly 5 K, Dr. Balog Dezső 2 K, Dorth Fülöp 1 K, Sieler család 20 fiff.

— **Mérsékelt utazási jegyek Szent István-napra.** Az államvasutak, valamint a kassa—oderbergi vasut igazgatóságai a saját és az üzemiükben álló helyierdekű vasutakon — a szomszédos forgalom kizárásával — mérsékelt menettérti jegyeket adnak ki a Szent István ünnepnap alkalmára. A mérséklés 30 százalékkal teszi olcsóbbá ezen a napon az utazást, mint máskor. A menettérti jegyeket augusztus 18-tól 20-ig, az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban adják ki az állomási jegypéztárak a Budapestre induló vonatokhoz. A menettérti jegyek 5 napig érvényesek. A megváltás napját első napnak számítva, érvényességük az ötödik napon éjfélkor ér véget, megjegyezvén, hogy a visszatérés legkorábban csak augusztus 20-án d.u. történhetik. Korábbi visszatérés esetén a jegyek érvénytelenek.

— **Országos Szent István ünnepély** a Margitszigeten. A Szent-István nappal kapcsolatban augusztus 21-én, szombaton országos ünnepélyt rendez a Dunántúli Közművelődési Egyesület, melynek élén Széll Kálmán, Pallavicini Ede örgróf és Rákosi Jenő állanak. Az ünnepély napjára a Fővárosi Közmunkák Tanácsa átengedte az egész Margitszigetet és egy százasbizottság dolgozik állandóan az országos ünnepély előkészítési munkálatain és minden jel arra vall, hogy az ünnepély a legfényesebb keretekben fog lefolyni. Reggeli 8 órától éjjeli 12 óráig a legkülönbözőbb athletikai, művészeti és egyéb látványosságokban lesz alkalma gyönyörködni úgy a fővárosi, mint a Szent-István napra Budapestre ránduló vidéki közönségnek s az összes látványosságokért mindössze 1 K belépődíj lesz a Margitszigetre az ünnepély napján.

— **Tűzoltó tanulmányut.** A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség a belügyminiszterhez fordult, hogy Jászberényi Miklós elnökségi előadót, aki az ország különböző részeinek községeit a községi közigazgatás tanulmányozása céljából meglátogatni és egyúttal a tűzrendészetet és a tűzoltást is tanulmány tárgyává tenni óhajtja, ebbeli törekvéseiben támogassa. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter most körrendeletben fölkhívta a vármegyék törvényhatóságait, hogy e tanulmányutat hathatósan támogassák és Jászberényi Miklóst a tűzoltóügy fejlesztése érdekében is kívánatos és hasznos adatgyűjtő munkájában különösen a községek pártfogolják.

— **Lövöldözés egy gyorsvonatra.** Újvidékről jelentik, hogy a múlt hétfőn a Budapest—zimonyi gyorsvonatra Kiszács község közelében négy lövést intéztek. Az ablakok csörömpölve törtek össze, az utasoknak semmi bajuk sem történt. A vonatot megállították és a lövöldözőtt egy pásztorfiu személyében letartóztatták Minden jel arra vall, hogy pusztán gyerekcsínyről van szó.

— **Csodálatos villámcsapás.** Bácsalmáson kedden éjjel egy óra tájban Teleki József gróf szőlőjében Wagner nevű kezelő lakásába becsapott a villám. A villámcsapás átszakította a gerendázatot s Wagner és felesége ágya közé csapva, Wagnert messzire kivetette az ágyából, feleségét pedig a férje ágyába dobta. Wagner négy és fél óráig feküdt eszméletlen állapotban, nevének egész teste megkékült és még most sem tért magához. Állapota életveszélyes. A hatalmas villám csodálatos módon semmit meg nem gyújtott.

— **Vasuti híd Gomboson.** Már régebben közöltük, hogy a kereskedelemügyi miniszter a gombosi gőzkom helyébe vashidat épített. Ezen 600 m. hosszú hidra most irták ki a pályázatot a f. hó 26-iki lejáratl.

— **Hódságon** megalakult a baromfi termelő és értékesítő telep szindikátusa, mely elhatározta, hogy 300 db. egyenként 100 K névértékű részvényeket bocsát ki. A részvénytársaság már az őszszel megkezdi működését.

— **Istálló építés.** A csendőrlaktanya lóistállójának felépítésére szeptember 5 d. e. 10 órakor tart árlejtést Csonoplya község előljárósága. Előirányzat 2178-21 K, bánatpénz 10%. A feltételek és költségvetések a jegyzői irodában tekinthetők meg.

— **Egyházmegyei közgyűlés.** Az alsó-baranya-bácsi református egyházmegye ez évi rendes közgyűlését f. hó 24. és 25-én Baján tartja meg.

— **A beiratkozások** az Endreiné-féle zentai leánynevelő intézetbe már megkezdődtek. Az intézet négy osztályú polgári leányiskolája nyilvánossági joggal van felruházva, bizonyítványai ennél fogva állam-érvényesek. Célja az állami tanterv szigorú betartása mellett a német és francia nyelv, valamint a kézi munka minden ágában való alapos tanítása. — Az intézet továbbképző tanfolyamában a magyar, német és francia nyelv és irodalom kívül kiváló fontosságú a könyvelési, gép és gyorsírói tanfolyam, melyben a polgári végzett leányok a közismereti tárgyakban való továbbképzés mellett gyakorlati irányú kiképzést is nyernek. Ugyanezen tanfolyam keretében a leánykák okl. ipartanítónő vezetése alatt ipari oktatásban is részesülnek. A gyermekeknek a közművelődési és gyakorlati irányban való illetlen kiképzése oly nagy kihatással van azok jövőjére, hogy ezen tanfolyam nem eléggé ajánlható a szülők figyelmébe. — Az intézet internátusa egy a nevelés gondos és családias volta, valamint az ellátás kifogástalansága mellett a mai viszonyokhoz képest még kiválóan olcsó is. — Prospektust készséggel küld az igazgatóság. 3-4

— **Uj levélbélyeg.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter nyilvános pályázatot hirdet az újonnan kibocsátani szándékolt postajegyek képmintáinak terveire. Kívánatlik a koronaértékű jegyekhez egy, a filigránokhoz pedig négyféle, még pedig a jelenleg használatban lévő jegyeknek 19–23 mm. nagyságában, vagy ha a kép tárgya megkívánja, 22–34 mm. méretben. A tervezetek a pályázó művész szabad választása szerint a király öfelsége képét, a hazai történelem korszakos eseményeit, az állam szimbolizmusait, kiváló középületeit; műemlékeit s szobrait tüntethetik fel. Pályadíjak: 1. 2000 K, 2. 1500–1500 K, 3. 1000 1000 K. Pályázó csak magyar állampolgár lehet. A pályamunkákat 1909 december 31-ig bezárólag a kereskedelemügyi minisztérium segédhivatali igazgatóságánál (Budapest II. Lánchíd-utca 1–3.) kell benyújtani. Bővebb felvilágosítással a minisztérium szolgál.

— **Husvizsgáló tanfolyamok.** A földmívelési miniszter a közegészségügy érdekében az ország egyes városaiban és községeiben husvizsgáló tanfolyamot létesített. A beérkezett jelentésekből azonban azt tapasztalta, hogy a tanfolyamokat azért nem tartották meg, mert résztvevők nem jelentkeztek kellő számban. Ebből világosan látja a miniszter, hogy a községek a husvizsgálók mielőbbi kiképzése és alkalmazása érdekében nem járnak el azzal a gondossággal és figyelemmel, amelyet a husvizsgálat eléggé nem hangsúlyozható érdeke megkíván. Ezért felhívja a miniszter a törvényhatóságokat, hogy szólítsák fel újból az egyes községeket a husvizsgálók mielőbbi kiképzésére, mert az e célra engedélyezett két évi határidő után a husvizsgálók kiképzése a jelenlegi kedvező feltételek és mérsékelt költségek mellett nem lesz lehetséges. A vármegye területére nézve már két ízben tartott tanfolyam, amelynek vezetője Szöke József m. kir. állatorvos volt.

— **Hirdetmény.** A Bácsbodrog vmegyei gazdasági egyesület idej. állatdíjazásait a következőképp tartja meg: Az esetleges változtatások fentartásával: 1909. szeptember 5-én Cserevénán a községi előljáróság és gazdakörünk támogatásával lódíjazást; 8-án Temerinben a közs. előljáróság és tejszövetkezetünk és gazdakörünk támogatásával szarvasmarhadíjazást; 12-én Garán a közs. előljáróság és gazdakörünk támogatásával lódíjazást; 26-án Dunacsében a közs. előljáróság és gazdakörünk támogatásával szarvasmarha- és sertésdíjazást; október 3-án Apatinban a közs. előljáróság és gazdakörünk támogatásával lódíjazást; 10-én Bácsban a közs. előljáróság és gazdakörünk támogatásával lódíjazást; 17-én Jánoshalmán a közs. előljáróság és tejszövetkezetünk támogatásával szarvasmarhadíjazást; 24-én Kis-

hegyesen a közs. előljáróság és tejszövetkezetünk támogatásával szarvasmarhadíjazást. A díjazásokhoz a m. kir. földmívelésügyi minisztérium 4400 K-val járul hozzá. Az egyes díjazások részletes programja a fenti községek előljáróságaitól szerezhető be. A díjak az esetleges változtatások fentartásával a következőképpen vannak megállapítva: Lovaknál: I. Anyakancák számára, melyek jól ápolt, erőteljes állapotban vannak és a jó tenyészállatok kellekeivel bírnak: I. díj 80 K, II. díj 60 K, III. díj 40 K, IV. díj 20 K. II. Három éves kancacsikók számára: I. díj 50 K, II. díj 30 K, III. díj 20 K. III. Két éves kancacsikók számára: I. díj 50 K, II. díj 30 K, III. díj 20 K. IV. Egy éves kancacsikók számára: I. díj 50 K, II. díj 30 K, III. díj 20 K. A pénzdíjak összege 1-1 díjazáson 500 K. E díjakon kívül még a m. kir. földmívelésügyi minisztérium által adományozandó oklevelek fognak kiadni. — Pénzdíjakra csak kiscsordák tarthatnak igényt, míg nagytenyésztők, gazdatisztek és testületek oklevelet kapnak. Szarvasmarhák: Tehenek: I. díj 80 K, II. díj 60 K, III. díj 50 K, IV. díj 20 K, V. díj 4, á 10-40 K. Üszökök: I. díj 80 K, II. díj 60 K, III. díj 50 K, IV. díj 20 K, V. díj 4, á 10-40 K. Sertéseknél: Tenyészcsokkákkal együtt a malacok is bemutatandók. Összdíj egy-egy díjazásnál 100 K. A díjakon kívül egyesületünk által adományozandó oklevelek fognak kiadni. Pénzdíjakra és eszközökre csak kiscsordák tarthatnak igényt, míg nagytenyésztők, gazdatisztek és testületek oklevelet kapnak. Az állatdíjazásokra csak egyesületünk tagjai vezethetik fel állataikat. Csakis saját nevelésű állatok vezethetők elő. Lovak tekintet nélkül azok fajtáira, szarvasmarhák csak bonyhádi piros-tarka jellegűek állíthatók ki. Az állatok a díjazás megkezdése előtt legalább 2 órával a helyszínre odavezetendők. A helyszínén időző bizottság az állatok elhelyezéséről gondoskodik. A díjazáson bemutatott állatok megvizsgálását, valamint az odaítélt díjak kiosztását egy a helyszínén megalakult bizottság eszközli. A pályázatban csak azon tenyésztők vehetnek részt, akik bélyegtelen hatósági bizonyítvánnyal igazolják, hogy az anyaállatok és növendékek saját tenyésztésűek. Szarvasmarhák: I. díj 80 K, II. díj 60 K, III. díj 50 K, IV. díj 20 K, V. díj 4, á 10-40 K. Sertéseknél a gazdakörök vagy tejszövetkezet által kiállított igazolvány is elegendő. — A díjazásokra vármegyeinknek egyesületünk iránt érdeklődő közlakosságát tisztelettel meghívjuk. Kelt Zomborban, 1909. évi augusztus 2. A Bácsbodrog vmegyei gazdasági egyesület nevében. Borsódi és katymári Latinovits Pál, elnök. Günther Ferenc, ügyv. igazgató. Csantavéri Törley Gyula, társelnök.

Panasz.

Igen tiszt. szerkesztő úr!

Legyen szíves alábbi panaszomnak b. lapjában helyt adni.

Ugyanis napról-napra van alkalmam látni miként cipeltet némely iparosmester inasával terhes árut a vasútról, mely teher felülmúlja az inas egész gyenge szervezetét. Ráadásul pedig, ha már nagy megerőltetések árán haza hozta mesterének az árut, akkor előáll a mesterné asszony és az agyonkínzó t. inasát kanális-víz-hordásra szorítja, mert nagymosás lesz a háznál és kell a víz.

Ilyen embertelen bánásmódban részesülnek sok iparos inas.

Nem lehetne ezen visszás állapotot segíteni?

N.V.

Szerkesztői üzenetek.

B.S. Ön nagyon téved, ha manapság „barátság”-ra hivatkozik. Már régen vagy talán sohasem voltak igazi önzetlen barátok. Vagyis vannak önző és még önzőbb barátok, de érdek nélküli önzetlen barátság nincs. Az emberek összeverődnek érdekeik szerint; sokszor jót, sokszor rosszat, de maguknak mindig jót akarnak; ha másképpen nem lehet, akár a mások rovására is. Meglehetnek manapság az emberek feneketlen barátkozás nélkül is. Különös megbecsülés és udvariasság mellett, a legtökéletesebb társadalmi érintkezés — minden „barátkozás” nélkül — lehetséges.

L. Z. Már a tizparancsolatban tanulhatta, hogy ne csinálj — magadnak — bálványokat... Az „emberimádás” és egyeseknek vakon való követése, már sok embert és családot szerencsétlenségbe döntött... Soha sem szabad felednie, hogy még az okos és becsületes embereket sem szabad vakon követni, hanem a saját eszével gondolkodjék, vagy ha az ügghöz nem ért, forduljon szakemberekhez.

Gabona árak: Budapesten:

Buza októberre	—	13.50
Zab	—	7.50
Tengeri augusztusra	—	7.62
Kulán:		
Buza	—	13.—
Zab	—	6.80
Tengeri	—	7.—

2189 sz. 909

Ószivác község

Pályázati hirdetmény

Bácsbodrog vármegye törvényhatósági bizottságának 1191/közgy. 1900 számú szabályrendelet értelmében Ószivác községre nézve az utcák és terek szabályozására vonatkozó műszaki munkálatok elvégzéséhez alulírott községi előljáróság pályázatot hirdet.

A pályázat határideje: legkésőbb 1909 szeptember 10-én d.u. 6 óra. A pályázati és munkafeltételek Bácsbodrog vármegye alispánjának 1907 évi május 17-én 19807 alisp. 1907 sz. a. kelt körrendeletével közölt és a zombori m. kir. államépítészeti hivatalnak 1907 évi április 30-án kelt utasításában, végre a 83000/1907 B.M. számú közszállítási szabályrendeletben foglaltatnak.

Pályázók azon tényükkel, hogy ajánlatot tesznek eleve kijelentik, hogy a fenti feltételeket ismerik és azoknak valamint az ajánlatban kikötendő különleges feltételeknek magukat mindenben alávetik.

Anyagárok egységárai szóval is kiirandók. Ószivác, 1909 augusztus 11.

Schüzler Károly **Szilberhorn Fülöp**
községi s. jegyző 1-3 bíró

3610/909 sz.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó Mohol községben előléptetés folytán üresedésbe jött III-ad irnoki állásra pályázatot hirdetek és felhívom azokat, kik ezen évi 800 K fizetéssel javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket szeptember 1-ig hozzám nyujtsák be.

Zenta, 1909 augusztus 12.

1-2

Sztrilich főszolgabíró

teljesen látható írásu

ÍRÓGÉP

következő előnyt nyújt:

- A **STOEWER** írógép írása az első betűtől az utolsóig teljesen és állandóan látható.
- A **STOEWER** írógép az összes rendszerű írógépek előnyeit magában foglalja és azoknál számos újítással van ellátva.
- A **STOEWER** írógép 45 acél-billentyűje 90 írásjelet ír.
- A **STOEWER** írógép betűkarjai könnyen kicserélhetők.
- A **STOEWER** írógép visszaváltóval van ellátva és tízedes tabulátorral (rovatolókészülékkel) is szállítható.

Magyarországi vezérképviselőt:
Lukács és Schwarz Bpest, V. Vácikörút 60

**Az iskolák megnyitásával
ajánlok a legfelsőbb tanhatósági minták szerinti
felvételi-, előmeneteli- és mulasztási-napló
nyomtatványokat**

valamint Dr. Hoffman-féle a tanítási eredményről szóló és más kislaku minta szerinti naplót

Tisztelettel

Berkovits Márk villam-üzemű könyvnyomdája, Kula

Bács-Bodrog vármegye alispánjától
24561 sz. alisp. 909

Hirdetmény.

Bács-Bodrog vmegye alispánja az 1890 évi l. t. c. 23 §-a alapján ezennel közhírré teszi, hogy a Kula szolgabírói járáshoz tartozó községek 1909. évi útdadó kivetési lajstromai az illető községek község-házánál 1909 aug. 11-től ugyanazon évi aug. havának 25-ig mindenki által leendő betekintetés végett közszemlére kitéve lesznek és hogy a netáni felszólamlások közvetlenül a vármegye közigazgatási bizottságnál nyújtandók be.

Zombor, 1909 július 27.

Vojnich, alispán

5682 sz. 909

Pályázati hirdetmény

Topolya községben megüritelt évi 600 K javadalmazással egybekötött 3-ik számú **gyalogrendőri** állásra ezennel pályázat nyitattik; felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a keresztlevél, katonai igazolvány, orvosi bizonylat és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt, sajátkezűleg írt kérvényüket **augusztus 20-ig** aláírott előjáróságnál annál is inkább adják be, mert a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Megjegyeztetik, hogy a megválasztandó egyén ruházatáról a község gondoskodik. Kiszolgált altisztek és a csendőrségnél szolgált egyéneknek előny biztosítatik.

Topolya, 1909 augusztus 11.

Előjáróság

3874 sz. 909.

Hirdetmény.

Alolított ezennel közhírré teszem, hogy járásom Veprőd községében üresedésben levő **községi orvosi** állásra f. é. július 12-én 2911 sz. alatt kiírt pályázati hirdetmény határidejét **augusztus 25-ig** meghosszabbítottam.

Kula, 1909 július 15.

3

Dr. Buday főszolgabíró

3976 sz. 909

Pályázati hirdetmény

Járásom Cservenka községében elhalálozás folytán megüresedett s évi — havi előleges részletekben kiszolgáltatandó — 800 K fizetéssel javadalmazott **írnoki állásra** pályázatot hirdetek s felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **augusztus 31-ig** annál is inkább terjesszék be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Kula, 1909 július 31.

2

Dr. BUDAY főszolgabíró

24

K-tól kezdve legújabb divatu óttonyókat, 4 K-tól kezdve nyári divat-mellények mérték szerint — készít PONGRÁCZ A. SÁNDOR úriszabó Kulán

Pályázat

Kucora község előjárósága 600 K készpénz, teljes ruházat és felszerelés javadalmazással egybekötött **gyalogrendőri** állásra pályázatot hirdet.

Szabályszerűen felszerelt kérvények Kucora község előjáróságához **augusztus 20-ig** nyújthatók be.

Kucora, 1909 július 31.

Szakácsy Sándor jegyző

Gergely József bíró

Fiatal segéd a rőfös, rövidárú és fűszer szakmában felvétetik. Ugyanott tanonc is alkalmazást kap. Jó férfi valamint nőisszabó úgy magyar mint német munkában jártas, mindketten állandó munkákat szereshetnek.

Stern Simon és fia Bajsa (Bácska)

Ezennel tudomására hozom a t. vevő közönségnek, hogy ma már abban a helyzetben vagyok, hogy bármilyen arany és ezüst ékszereket rendelésre készítek, régi gyémánt és briliáns ékszereket újabb fagonra átalakítok — a legolcsóbb árban. — Karika gyűrűket újabb fagonra átöntök.

Tisztelettel

KLINGVART MÁTYÁS

AKI

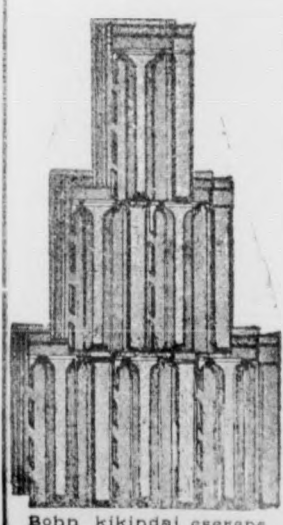
valamit eladni vagy venni óhajt, az hirdessen a

BÁCSKAI KÖZÉRDEKBEN

Hirdetési árak:

- Egész oldal 25 K
- Fél oldal 14 K
- Negyed oldal 10 K
- Nyolcad oldal 6 K
- Tizenhatod oldal 3 K

Kis hirdetés egyszeri beiktatása 5 sorig 1 K

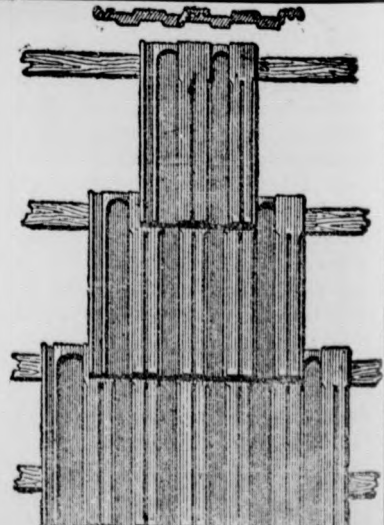
Saját érdekében csak — Bohn-féle nagykikindai és zombolyai eserepet fogadjon el és utasítson vissza más silány minőségű eserepet, mert csak a

BOHN-féle CSERÉP

— jutányos, szép és szakszerű fedőanyag.

Tessék mintát és árjegyzéket kérni.

BOHN-CSERÉP-GYÁR, ZSOMBOLYA.

Nyomatott Berkovits Márk laptulajdonos, villamos üzemű könyvnyomdájában, Kulán